

Statens Forsøgsstation

Ledreborg Allé, Roskilde (Poul Rasmussen)

Bælgsædarter 1969-71

Leguminous species 1969-71

Poul Flængmark

Resumé

I årene 1969-71 er udført 17 forsøg med bælsædarterne hestebønne, kogeært og foderært i renbestand og hestebønne og foderært i blanding, ddels til modenhed og dels til grønhøst. Frøudbyttet af kogeært Flavanda og foderært Lysima (*Trifolium elite 1*) var signifikant større end frøudbyttet af de øvrige forsøgsled, hestebønne Kleine Thüringer, foderært Øtofte Regina og blandingen $\frac{1}{2}$ Kleine Thüringer + $\frac{1}{2}$ Øtofte Regina samt blandingen $\frac{3}{4}$ Kleine Thüringer + $\frac{1}{4}$ Øtofte Regina. Ved grønhøst var tørstofudbyttet af hestebønne-ært blandingerne signifikant større end hestebønne Kleine Thüringer; og blandingen $\frac{3}{4}$ Kleine Thüringer + $\frac{1}{4}$ Øtofte Regina signifikant større end Øtofte Regina.

Indledning

I årene 1899-1908 blev der ved statens forsøgsstationer udført en række forsøg med havre, byg, ærter, hestebønner og fodervikker, dels i renbestand og dels i blanding (*Hansen 1911*). De prøvede udsædsmængder var for ærterne og hestebønnerne i kg/ha: Snedinge ært 250, Glænø ært 273, hestebønner 273, hestebønner 205 + Glænø ært 68, hestebønner 227 + Glænø ært 45 og hestebønner 250 + Glænø ært 23. Resultaterne viste, at blandingerne hestebønner + ærter på de bedre jorder gav lidt større udbytte end de enkelte arter i renbestand, og at de forskellige blandingsforhold ikke havde indflydelse på udbyttet. På sandjorder gav hestebønnerne meget mindre end ærterne i renbestand, og i blandingerne nåede udbyttet heller ikke ærterne. I årene 1933-1936 blev der ved statens forsøgsstationer udført forsøg med sorter af hestebønne; i 1933-1934 tillige blandinger af hestebønne + ært i følgende forhold: $\frac{1}{2}$ hestebønne + $\frac{1}{2}$ ært, $\frac{1}{4}$ hestebønne + $\frac{3}{4}$ ært samt Abed Marmor ært alene, der også indgik i

blandingerne (*Lunden og Due 1944*). Blandingerne af hestebønne og ært gav i alle forsøg meget nær samme udbytte som ærter i renbestand og det konkluderedes, at der ikke ved indblanding af større eller mindre mængder ærter opnåedes så stort kerneudbytte som ved såning af hestebønner i renbestand.

Med baggrund i den øgede interesse for dyrkning af ærter som alternativ til senere modne hestebønner blev der ved statens forsøgsstationer i 1969-71 gennemført 17 forsøg med hestebønner og ærter i renbestand og i blanding.

Forsøgsplan og forsøgsbetingelser

1. Hestebønne, Kleine Thüringer
2. Kogeært, Flavanda
3. Foderært, Øtofte Regina
4. Foderært, Lysima (*Trifolium elite 1*)
5. $\frac{1}{2}$ såmængde Kleine Thüringer + $\frac{1}{2}$ såmængde Øtofte Regina ($\frac{1}{2}$ h + $\frac{1}{2}$ æ)
6. $\frac{3}{4}$ såmængde Kleine Thüringer + $\frac{1}{4}$ såmængde Øtofte Regina ($\frac{3}{4}$ h + $\frac{1}{4}$ æ)

Tabel 1. Såmængde, frø pr. m² og plantetal pr. m²

Forsøgsled	1	2	3	4	hesteb.ært		hesteb.ært	
					5	6	5	6
Såmængde, frø pr. m ²	40	100	100	100	20	50	30	25
Plantetal pr. m ²	44	108	120	96	22	54	34	32
kg pr. ha	230	380	200	300				

Forsøgsleddene 5 og 6 er taget med for at vurdere hestebønnens egnethed til at »rise« ærten op samt måle disse blandingers udbytte mod arterne i renbestand. De i parentes anførte forkortelser for blandingerne er anvendt i det følgende.

Forsøgene gennemførtes på lermuldet jord ved Aarslev, Roskilde, Silstrup, Tystofte og Ødum i 1969-71 og ved Rønhave i 1970-71. I alt blev der gennemført 17 forsøg, eet forsøg blev kasseret. Forfrugten var i 14 forsøg korn, i 1 forsøg kløvergræs og i 2 forsøg bederoer. Der blev anvendt fra 12-40 kg P og fra 60-168 kg K. Kvælstofgødning blev ikke tilført. Såmængden var for hestebønne 40 frø pr. m² og for årt 100 frø pr. m². Udsæden blev afsvampet med Thiram.

Såningen fandt sted i midten af april i 1969 og 1971 og omkring 1. maj 1970. Ukrudtsbekæmpelse er udført med Dinoseb og andre anerkendte herbicider med nogenlunde tilfredsstillende virkning. Angreb af skadedyr er holdt nede ved nødvendige behandlinger.

Efter fremspiring blev der foretaget plantetællinger; de gennemsnitlige resultater er i tabel 1 sammenlignet med såmængden.

Selv om plantetallet i marken som helhed var højere end den tilstræbte såmængde var der ret god overensstemmelse mellem tilstræbt og opnået plantetal. Dato for modenhed og dage fra såning til modenhed er i gennemsnit for 1969, 1970 og 1971 anført i nedenstående tabel 2.

Tabel 2.

Forsøgsled	Dato for modenhed				Dage fra såning til modning			
	1	2	3	4	1	2	3	4
1969	28/8	6/8	14/8	10/8	134	111	120	116
1970	26/9	11/8	6/9	13/8	145	99	125	101
1971	10/9	14/8	27/8	17/8	149	121	135	124
Gns	11/9	10/8	26/8	13/8	143	110	127	114

Tabel 3. Udbytte af frø med 15 pct. vand, hkg pr. ha

Forsøgsled	Antal forsøg	1.		3.		5.		6.	
		Kleine Thüringer	Flavanda	Øtofte Regina	Lysima	$\frac{1}{2}$ Kl. Th. + $\frac{1}{2}$ Ø. Reg.	$\frac{3}{4}$ Kl. Th. + $\frac{1}{4}$ Ø. Reg.		
Aarslev	3	36,2	38,2	28,8	39,0	30,3	32,9		
Roskilde	3	34,3	36,4	32,8	39,5	32,2	34,9		
Rønhave	2	41,7	36,1	20,8	36,3	32,6	39,8		
Silstrup	3	33,7	55,1	25,5	54,4	30,2	32,7		
Tystofte	3	28,3	35,4	29,0	37,0	30,5	29,7		
Ødum	3	23,6	35,8	29,6	36,2	32,5	35,2		
1969	5	28,7	43,3	30,6	40,1	28,8	31,6		
1970	6	39,5	39,6	31,0	41,3	35,7	38,1		
1971	6	28,5	36,8	23,4	40,4	29,0	31,5		
Alle forsøg	17	32,4	39,7	28,2	40,6	31,3	33,9		

LSD₀₅: 5,0 hkg frø

Tabel 4. Proteinindhold og proteinudbytte

Forsøgsled	Råproteinindhold, pct.						Råproteinudbytte, kg pr. ha					
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
Aarslev . . .	28,9	24,7	27,0	26,9	28,4	28,9	892	800	652	892	725	804
Roskilde . . .	29,8	22,9	24,8	24,7	26,5	26,1	871	723	690	833	725	774
Rønhave . . .	30,9	27,4	28,0	25,5	28,3	28,6	1101	841	498	789	788	976
Silstrup . . .	31,0	24,0	28,8	27,4	28,0	28,1	891	1125	624	1275	720	783
Tystofte . . .	30,0	24,9	28,5	26,7	27,7	26,9	721	748	681	839	712	680
Ødum	29,5	23,5	26,9	26,5	27,6	27,5	599	717	679	813	764	820
1969	26,6	24,1	27,3	26,2	27,3	28,1	725	880	709	894	667	756
1970	30,7	23,8	27,3	26,0	28,3	27,5	1033	812	710	927	859	896
1971	29,5	25,3	26,7	26,8	27,4	27,4	716	791	529	915	671	730
Gns.	29,9	24,4	27,1	26,3	27,7	27,6	823	823	650	908	737	795

Forsøgsresultater

A. Modenhed

I tabel 3 er anført udbytterne af frø med 15 pct. vand i hkg pr. ha som gennemsnit for forsøgsstederne, årene og alle forsøg. I bilag 1 er enkeltresultaterne anført.

I 1969 gav Flavanda og Lysima signifikant højere frøudbytte end de øvrige forsøgsled. Medvirkende hertil var, at en tørkeperiode i juli-august bevirkede, at hestebønnerne tvangsmodnede og gav et lavt udbytte. I 1970 var der på grund af stor vekselvirkning mellem for-

søgsled og steder ingen signifikant arts/sorts-forskel, men Lysima og Regina gav henholdsvis højest og lavest udbytte. I 1971 gav Lysima og Flavanda ligesom i 1969 størst udbytte, og dette var forskelligt fra udbyttet af Kleine Thüringer og Regina; udbyttet af Lysima var endvidere forskelligt fra udbyttet af blandingerne. I gennemsnit af alle forsøg 1969-71 gav Lysima og Flavanda signifikant større udbytte end de øvrige forsøgsled, og $\frac{3}{4}$ h + $\frac{1}{4}$ æ gav større udbytte end Regina.

I tabel 4 er anført råproteinindhold og rå-

Tabel 5. Udbytte af grønt og tørstof

Forsøgsled	Grønt, hkg pr. ha						Tørstof, hkg pr. ha					
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
<i>1970</i>												
Aarslev . . .	299	274	357	313	373	363	62,1	67,4	77,2	74,1	85,4	78,7
Roskilde . . .	270	228	313	249	322	321	54,8	61,7	72,4	65,2	67,0	67,8
Rønhave . . .	251	221	373	278	413	390	50,6	75,7	72,7	56,5	81,3	74,9
Silstrup . . .	452	383	385	402	423	429	72,8	67,1	67,6	67,4	73,4	75,2
Tystofte . . .	336	265	325	261	357	379	71,3	59,6	71,5	56,3	68,0	78,1
Ødum	282	303	331	346	331	328	55,8	68,6	71,1	73,8	69,2	72,9
<i>1971</i>												
Aarslev . . .	427	503	503	494	477	540	82,1	91,5	80,3	94,8	83,2	87,2
Roskilde . . .	453	496	455	445	551	544	81,1	132,8	81,1	116,3	104,0	95,8
Rønhave . . .	492	538	365	390	461	508	84,5	88,2	63,9	61,0	73,1	82,7
Silstrup . . .	290	404	544	458	514	454	55,4	79,5	84,6	90,2	84,6	80,9
Tystofte . . .	255	448	193	440	319	463	66,7	100,8	62,4	91,1	74,2	97,9
Ødum	249	353	375	390	446	463	46,2	70,1	70,0	72,1	83,5	88,1
1970	315	279	347	308	370	368	61,2	66,7	72,1	65,6	74,1	74,6
1971	361	457	406	436	461	495	69,3	93,8	73,7	87,6	83,8	88,8
Alle forsøg	338	368	377	372	416	432	65,3	80,3	72,9	76,6	78,9	81,7

LSD₉₅: Grønt 54 hkg, tørstof 8,4 hkg.

proteinudbytte i gennemsnit for forsøgsstederne, årene og alle forsøg. I bilag 2 er enkeltresultaterne anført.

Proteinindholdet var for alle arter i gennemsnit lavest ved Roskilde og højest ved Silstrup, men der var ingen signifikante forskelle mellem forsøgsstederne eller mellem årene for arterne i renbestand. Hestebønne Kleine Thüringer havde det højeste proteinindhold, og af ærterne havde Øtofte Regina det højeste proteinindhold, men på grund af et lavt frøudbytte gav Øtofte Regina det laveste proteinudbytte. Størst proteinudbytte gav Lysima.

B. Grønhøst

Grønhøstningen udførtes ved optimal bælgudvikling og inden bladene nedvisnede. Udbytte af grønt og tørstof er anført i tabel 5 for 1970 og 1971.

Såvel i udbytte af grønt som tørstof høstedes i 1970 de største udbytter af blandingerne. Af arterne i renbestand gav Regina mest, både af grønt og tørstof. I 1971 høstedes de højeste udbytter af grønt ligeledes i blandingerne. For tørstofudbyttets vedkommende lå Flavanda højest fulgt af $\frac{3}{4}$ h + $\frac{1}{4}$ æ og Lysima. I gennemsnit

for alle forsøg var udbyttet af grønt og tørstof i blandingerne signifikant højere end udbyttet af Kleine Thüringer og udbyttet af led 6. $\frac{3}{4}$ h + $\frac{1}{4}$ æ var signifikant højere end udbyttet af Regina.

Hestebønnen havde nogen opbærende effekt, især i første halvdel af vækstperioden og formåede at holde ærtebladmassen løftet fra jorden ca. 14 dage længere end ærterne i renbestand.

I tabel 6 er råproteinindholdet og råproteinudbyttet anført.

Udbyttet af råprotein af Kleine Thüringer var signifikant lavere end af alle øvrige led, der ikke var indbyrdes forskellige. Råproteinindholdet var størst i Regina samt i blandingerne og lavest i Kleine Thüringer.

For arterne i renbestand var der ingen sikker forskel mellem forsøgsstederne eller mellem forsøgsårene.

Træstofindholdet er anført i tabel 7 for Aarslev, Roskilde og Rønhave.

Diskussion

Modenhed

Sammenlignes arterne i renbestand fremkommer flere væsentlige forskelle. Af tabel 2 frem-

Tabel 6. Råproteinindhold og råproteinudbytte

Forsøgsled	Råprotein, pct.						Råprotein, kg pr. ha					
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
<i>1970</i>												
Aarslev . . .	14,9	16,7	16,4	17,1	16,1	18,8	924	1125	1264	1269	1377	1481
Roskilde . . .	17,5	12,9	15,0	11,8	16,2	16,0	959	794	1086	770	1085	1085
Rønhave . . .	19,9	13,6	18,3	16,3	19,3	18,5	1006	1031	1331	922	1570	1386
Silstrup . . .	16,4	18,0	17,8	18,1	17,4	16,8	1192	1208	1204	1217	1280	1264
Tystofte . . .	16,0	15,0	17,6	16,1	17,3	16,4	1141	894	1260	904	1177	1284
Ødum	18,7	14,6	18,0	15,8	15,9	16,7	1043	999	1280	1167	1103	1217
<i>1971</i>												
Aarslev . . .	15,3	17,0	18,1	16,8	16,3	17,1	1252	1556	1450	1594	1352	1488
Roskilde . . .	14,9	15,4	18,0	16,6	16,5	16,0	1211	2042	1460	1926	1716	1533
Rønhave . . .	14,8	16,8	17,8	18,0	16,9	16,8	1252	1483	1138	1098	1238	1390
Silstrup . . .	14,2	15,8	15,3	14,6	14,5	14,9	786	1252	1295	1319	1227	1203
Tystofte . . .	10,6	14,7	16,3	15,1	15,5	13,4	709	1481	1014	1372	1150	1316
Ødum	11,9	16,4	15,9	17,0	17,2	14,4	552	1152	1116	1226	1450	1272
1970	17,2	15,1	17,2	15,9	17,0	17,2	1044	1009	1238	1042	1265	1286
1971	13,6	16,0	16,9	16,4	16,2	15,4	960	1494	1246	1423	1353	1387
Alle forsøg	15,4	15,6	17,1	16,2	16,6	16,3	1002	1252	1242	1233	1309	1327

Tabel 7. Træstofindhold, pct.

Forsøgsled ..	1	2	3	4	5	6
<i>1970</i>						
Aarslev	13,5	21,9	14,4	22,5	23,5	22,2
Roskilde	20,5	12,2	21,6	17,4	21,6	20,2
Rønhave	24,7	14,2	29,3	16,3	26,9	26,7
<i>1971</i>						
Aarslev	26,2	19,0	26,9	24,3	27,4	26,4
Roskilde	26,6	18,5	21,5	22,1	22,1	24,1
Rønhave	31,5	31,9	33,8	33,6	34,9	34,9
1970	19,6	16,1	21,8	18,7	24,0	23,0
1971	28,1	23,1	27,4	26,7	28,1	28,5
Alle forsøg . .	23,8	19,6	24,6	22,7	26,1	25,8

går, at Flavanda og Lysima er tidligt modnende sorter. Regina modner 14 dage senere og hestebønne Kleine Thüringer en måned senere end disse. Antal dage fra såning til modning varierede 2-3 uger i de 3 afprøvningsår. Af tabel 3 fremgår, at der var store udbytteforskelle mellem forsøgssteder og mellem år. Silstrup lå højest i udbytte, især for sorterne Flavanda og Lysima. Årsvariationen var størst for Kleine Thüringer, der varierede fra 39,5-28,5 hkg og mindst for Lysima, der kun varierede fra 41,3-40,1. Til sammenligning kan nævnes, at sorter af hestebønner i gennemsnit 1967-70 varierede fra 43,3-29,5 hkg (*Flengmark 1972*), og at sorter af kogeærter i gennemsnit 1969-71 varierede fra 40,2-37,4 hkg (1032. meddelelse). Hestebønner udviser således den største årsvariation, et forhold, man bør være opmærksom på, når artsvalget skal træffes.

I frøprøver ved høst blev blandingerne i forsøgsled 5 og 6 opdelt i vægtprocent hestebønner og vægtprocent ærter. Resultatet er anført i tabel 8.

Af tabellen fremgår, at der i gns. i forsøgsled 5 kun fandtes godt 10 vægtprocent hestebønner og i forsøgsled 6 godt 28 vægtprocent heste-

bønner, selvom såmængderne i forsøgsled 5 og 6 omregnet til vægtprocent i hestebønner oprindeligt var 50 og 75 pct. Det kan derfor fastslås, at hestebønnens konkurrenceevne overfor foderærter er meget ringe. Hestebønnerne stod op i vækstperiodens første halvdel og løftede ærtebladmassen noget fra jorden, men blev i de fleste af forsøgene senere tvunget ned af ærtebladmassen.

Grønhøst

Hestebønne Kleine Thüringer gav et større grønt og tørstofudbytte i 1970-71 i disse forsøg end i forsøgene med grønkhøstning af sorter af hestebønner 1969-70 (999. meddelelse), men til trods herfor har den ikke kunnet klare sig udbyttmæssigt overfor ærterne og blandingerne. Af tabel 5 fremgår det, at der blev høstet endog meget høje tørstofudbytter i Flavanda og Lysima i 1971 (132,8 og 116,3 hkg). I gennemsnit gav blandingerne dog det højeste udbytte af grønt og tørstof. Ved høst af blandingerne blev udbyttet af hestebønner og ærter ikke bestemt hver for sig, og det var derfor kun muligt at beregne et skøn over fordelingen ud fra proteinindholdet i Kleine Thüringer, Regina og blandingerne. Dette viste for forsøgsled 5, at 29 vægtprocent var hestebønner og for forsøgsled 6, at 47 pct. var hestebønner. Sammenlignes disse værdier med blandingerne til modenhed, ser det ud til, at hestebønnerne i blanding med ærter klarer sig lidt bedre til grønkhøst end til modenhed.

Tabel 8. Vægtprocent hestebønner og ærter ved høst

F.led	5		6	
	$\frac{1}{2}$ hestebønne + $\frac{1}{2}$ ært		$\frac{2}{3}$ hestebønne + $\frac{1}{3}$ ært	
1969 ..	13,5	+ 86,5	30,3	+ 69,7
1970 ..	6,1	+ 93,9	24,5	+ 75,5
1971 ..	11,1	+ 88,9	29,6	+ 70,4
Gns. . .	10,2	+ 89,8	28,1	+ 71,9

Konklusion

Ved dyrkning til modenhed har foderært Lysima og kogeært Flavanda givet de største udbytter af frø. Størst proteinudbytte er opnået i Lysima. Ærter er et udmærket alternativ til hestebønner; de har i gns. givet højere udbytte og modner tidligere.

Til grønhøst har blandingen hestebønne Kleine Thüringer – foderært Øtofte Regina givet signifikant højere udbytte end samme sorter i renbestand og kommer derved på højde med udbyttet af ærtesorterne Flavanda og Lysima. Forklaringen på det høje udbytte af blandingerne må antageligvis søges i hestebønnens evne til at løfte den langstængede Øtofte Regina fra jorden i den første del af vækstperioden.

Summary

During the years 1969 to 1971 the Government Research Stations carried out 17 trials with the pulses field bean (*Vicia faba* L.), garden pea (*Pisum sativum* L.), and field pea (*Pisum arvense* L.) as pure stands, and field bean and field pea in mixtures. The seed was sown at a rate of 40 seeds of field bean per square metre and 100 seeds of pea per square metre. In addition to the yield of seed the yield of green matter was determined in 1970 and 1971. The yield of seed of the garden pea Flavanda and the field pea Lysima were

significantly higher than those of the field bean Kleine Thüringer, the field pea Øtofte Regina, and the mixtures $\frac{1}{2}$ Kleine Thüringer + $\frac{1}{2}$ Øtofte Regina and $\frac{3}{4}$ Kleine Thüringer + $\frac{1}{4}$ Øtofte Regina, respectively. At green stage harvest the dry matter yields of the mixtures were significantly higher than the yield of the field bean Kleine Thüringer; and the mixture $\frac{3}{4}$ Kleine Thüringer + $\frac{1}{4}$ Øtofte Regina gave a higher yield than Øtofte Regina. It is concluded that the high yields of the mixtures are presumably due to the ability of the field bean of raising the long-stemmed pea Øtofte Regina off the ground during the first part of the growth period.

Litteratur

- Flengmark, P., 1972: Sorter af hestebønne 1967-1970. Tidsskrift for Planteavl. 76. 105-116.
- Hansen, Fr., 1911: Dyrkningsforsøg med blandsæd til modenhed 1899-1908. Tidsskrift for Planteavl. 18. 485-542.
- Lunden, J. C. og Aage Due, 1944: Forsøg med bælgæd. Tidsskrift for Planteavl. 48. 603-630.
- Meddelelse nr. 999 fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur (1971): Grønhøstning af hestebønner.
- Meddelelse nr. 1032 fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur (1972): Sorter af kogeærter 1968-71.

Manuskript modtaget den 9. november 1972.

Bilag 1. Udbytte af frø med 15 pct. vand, hkg pr. ha

	1.	2.	3.	4.	5.	6.
	Kleine		Øtofte	Trifolium	$\frac{1}{2}$ Kl. Thü.	$\frac{3}{4}$ Kl. Thü.
	Thüringer	Flavanda	Regina	Lysima	$+\frac{1}{2}$ Ø.Regina	$+\frac{1}{4}$ Ø.Regina
<i>1969</i>						
Aarslev	29,3	33,8	22,2	31,9	23,5	26,1
Roskilde	29,1	37,8	31,9	36,7	32,7	33,0
Silstrup	38,4	59,9	33,7	57,0	36,5	43,6
Tystofte	24,8	35,8	33,0	37,1	31,0	25,7
Ødum	21,9	49,4	32,0	37,6	20,3	29,7
<i>1970</i>						
Aarslev	41,7	42,4	41,2	45,1	46,2	50,4
Roskilde	29,9	27,1	35,3	33,8	35,4	35,2
Rønhave	47,7	38,3	24,4	34,3	40,4	47,5
Silstrup	40,3	63,2	20,1	59,8	24,8	21,7
Tystofte	42,8	34,8	31,7	40,7	26,4	36,1
Ødum	34,3	31,8	33,1	34,2	41,1	37,4
<i>1971</i>						
Aarslev	37,5	38,3	23,1	40,0	21,3	22,3
Roskilde	43,8	44,3	31,3	48,0	28,5	36,5
Rønhave	35,6	33,9	17,2	38,2	24,7	32,0
Silstrup	22,4	42,3	22,7	46,4	29,4	32,7
Tystofte	17,4	35,5	22,2	33,2	34,0	27,4
Ødum	14,5	26,3	23,6	36,7	36,1	38,4

Bilag 2. Proteinindhold i frø og proteinudbytte, kg pr. ha

Forsøgsled ..	1		2		3		4		5		6	
	pct.	kg/ha	pct.	kg/ha	pct.	kg/ha	pct.	kg/ha	pct.	kg/ha	pct.	kg/ha
<i>1969</i>												
Aarslev	28,4	707	25,6	736	28,3	534	26,4	707	28,1	562	29,0	643
Roskilde	30,0	742	23,1	743	25,9	703	25,8	805	26,7	742	27,5	771
Silstrup	31,1	1016	23,1	1178	28,8	826	27,2	1318	27,9	865	28,1	1043
Tystofte	28,7	605	24,6	749	26,4	742	25,9	816	26,2	690	27,2	594
Ødum	29,9	556	23,7	994	27,2	739	25,8	823	27,5	474	28,8	728
<i>1970</i>												
Aarslev	30,4	1077	23,5	847	25,1	880	26,3	1009	27,4	1075	28,3	1213
Roskilde	28,6	728	19,8	456	22,9	686	22,9	658	26,4	794	24,7	739
Rønhave	32,6	1320	27,9	908	29,1	604	23,7	691	29,0	996	30,1	1214
Silstrup	31,6	1081	24,8	1333	28,8	493	29,3	1490	27,4	577	27,7	511
Tystofte	30,1	1096	23,9	706	30,4	819	26,6	921	30,5	684	26,6	817
Ødum	30,8	898	23,0	622	27,6	778	27,3	794	29,4	1026	27,7	880
<i>1971</i>												
Aarslev	27,9	891	25,1	818	27,6	543	27,9	950	29,8	539	29,4	557
Roskilde	30,7	1143	25,8	969	25,6	682	25,4	1035	26,3	638	26,1	811
Rønhave	29,1	881	26,8	773	26,8	391	27,3	887	27,6	580	27,1	738
Silstrup	30,2	575	24,0	863	28,7	554	25,8	1016	28,7	717	28,6	794
Tystofte	31,2	461	26,1	788	25,5	481	27,6	779	26,3	761	26,9	628
Ødum	27,9	344	23,9	535	26,0	521	26,3	821	25,8	792	26,1	851